

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. Πρωτ. 5428/17.10.2018

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
113/2018**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 18.9.2017 και ώρα 10:30 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη Δήμητρα Παπαδοπούλου, Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη και Γιώργο Πλειό. Απόντα τα μέλη, Νικόλαος Κιάος, Ευαγγελία Μήτρου και Γεώργιος Σαρειδάκης, τα οποία είχαν προσκληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η εξέταση της με αριθμό 7242/14.10.2015 αίτησης της εταιρείας με την επωνυμία CITY NEWS ΑΕ, ιδιοκτησιακού φορέα του τηλεοπτικού σταθμού ΑΡΤ, με την οποία ζητεί να ανακληθεί η με αριθμό 249/14.7.2015 απόφαση του ΕΣΡ.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 590/22.10.2015, ο οποίος χρεώθηκε στον ειδικό επιστήμονα Γεώργιο Αναγνωσταρά. Ο Ειδικός Επιστήμονας υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1410/3.11.2015 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστησαν ο πληρεξούσιος δικηγόρος της αιτούσας Φώτης Χαρίτος και ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτής Κωνσταντίνος Σκανδαλάκης. Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι εκπρόσωποι της εταιρείας απάντησαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 29.9.2017 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 4736/28.9.2017 υπόμνημα.

Την 1.10.2018 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Παρέστησαν τα αυτά ως άνω μέλη της και αυτή ως άνω γραμματεύς. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικός και αποχώρησε. Στην συνέχεια η Ολομέλεια:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

Κατά το άρθρο 20 του Συντάγματος: «1) Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει. 2) Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου ισχύει και για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του». Κατά το άρθρο 10 παρ. 1 του Συντάγματος: «Καθένας ή πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, να αναφέρονται εγγράφως στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον που υπέβαλε την αναφορά, σύμφωνα με το νόμο». Κατά το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος: «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους ... έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων καθώς και προϊόντων του λόγου κα της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και τον σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας ...». Κατά το άρθρο 5 παρ. 8 του Ν.2863/2000: «Οι αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ... αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις ... Κατά των αποφάσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης μπορεί να ασκηθούν αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και οι προβλεπόμενες στο Σύνταγμα και τη 3 νομοθεσία διοικητικές προσφυγές ... ». Τέλος, κατά το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής

Διαδικασίας (Ν.2690/1999): «Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των εννόμων συμφερόντων του, που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιεραρχική προσφυγή)».

Από τον συνδυασμό και τη λογική ερμηνεία των ρυθμίσεων αυτών συνάγονται τα ακόλουθα:

(Α) Ότι το πρόσωπο, για το οποίο εκδόθηκε βλαπτική των συμφερόντων του απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και το οποίο (εκλήθη και) έλαβε κανονικά μέρος στη σχετική διαδικασία και ανέπτυξε τους υπερασπιστικούς του ισχυρισμούς (ή-πάντως-του δόθηκε η δυνατότητα να εκθέσει τις επί της υποθέσεως απόψεις του αλλά δεν το έπραξε), δύναται μεν να υποβάλει αναφορά, κατά το άρθρο 10 του Συντάγματος (την οποία το ΕΣΡ υποχρεούται να παραλάβει) δεν δικαιούται όμως να ζητήσει την ουσιαστική επανάκριση του ίδιου ζητήματος και την ανάκληση ή τροποποίηση της εις βάρος του αποφάσεως, παρά μόνον: (α) Εάν επικαλείται νομικό ή ουσιαστικό σφάλμα αυτής που θεμελιώνεται σε (νομικώς ουσιώδη) νέα δεδομένα, ήτοι δεδομένα που διαμορφώθηκαν ή κατέστησαν γνωστά στο βλαπτόμενο πρόσωπο μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας στην οποία στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση (διοικητική πράξη) και τα οποία ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να προσκομισθούν και να ληφθούν υπόψιν από το κρίναν όργανο της υποθέσεως. (β) Εάν το επικαλούμενο (βλαπτικό για τον αιτούντα) σφάλμα προκύπτει από την ίδια την διοικητική πράξη.

(Β) Ότι η τυχόν αίτηση που υποβάλλεται, εκ μέρους του βλαπτομένου, από την απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, για ανάκληση ή μεταρρύθμιση αυτής χωρίς την επίκληση νέων δεδομένων ή σφάλματος που προκύπτει από την ίδια την απόφαση, κατά τα προεκτεθέντα, δεν είναι παραδεκτή και γι' αυτό πρέπει να τυγχάνει αρνητικής «απαντήσεως», κατά την έννοια του άρθρου 10 του Συντάγματος, η σχετική δε «απάντηση», ανεξάρτητα από την τυπική της μορφή, δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη (πρβλ. ΣτΕ 2855/2013, 4393/2013, 4519/2014, 4596/2015, 671/2016).

II. Πραγματικό Μέρος

Με την προσβαλλόμενη απόφαση του ΕΣΡ, επιβλήθηκε στην αιτούσα χρηματική κύρωση ύψους 30.000 ευρώ για τον τρόπο μετάδοσης από τον τηλεοπτικό σταθμό της της είδησης της δολοφονίας ανήλικου κοριτσιού.

Με την προσβαλλομένη, έγιναν δεκτά τα ακόλουθα: «Πρόκειται περί κεντρικών δελτίων ειδήσεων κατά τη διάρκεια των οποίων έλαβαν χώρα οι κάτωθι παραβιάσεις της κείμενης νομοθεσίας.

I. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ – ΠΡΟΒΟΛΗ ΣΚΗΝΩΝ ΒΙΑΣ

Σύμφωνα με τις συνταγματικές επιταγές, η τηλεόραση υπόκειται σε άμεσο κρατικό έλεγχο που αποσκοπεί μεταξύ άλλων στην προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας (άρθρο 15 παρ. 2 Συντάγματος). Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί οφείλουν στο πλαίσιο αυτό να μη μεταδίδουν προγράμματα που ενδέχεται να θίξουν σοβαρά την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν σκηνές υπερβολικής βίας. Υποχρεούνται επίσης να μη μεταδίδουν σκηνές φυσικής και λεκτικής βίας στα ειδησεογραφικά τους προγράμματα, εκτός εάν αυτό είναι αναγκαίο για την πληροφόρηση του κοινού για ορισμένο γεγονός (άρθρο 26 παρ. 4 ΠΔ 109/2010). Ομοίου περιεχομένου απαγόρευση εισάγεται και με τους κανόνες του κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας, όσον αφορά τη μετάδοση σκηνών βίας και βάνουσης μεταχείρισης ανθρώπων χωρίς αυτό να είναι απολύτως απαραίτητο για την ευαισθητοποίηση του κοινού (άρθρο 12 ΠΔ 77/2003). Εξάλλου, όταν τα δελτία ειδήσεων περιέχουν σκηνές που μπορεί να είναι βλαπτικές για τους ανηλικούς θα πρέπει να εμφανίζεται το αντίστοιχο σύμβολο καταλληλότητας και να ενημερώνει ο παρουσιαστής προφορικά το κοινό τρία τουλάχιστον λεπτά πριν την προβολή των επίμαχων εικόνων (άρθρο 4 παρ. 1 Υ.Α. 6138/17.03.2000).

A. Στην προκειμένη περίπτωση, παρατηρείται ότι ο σταθμός προβαίνει σε πολύ έντονη και σοκαριστική περιγραφή των αποτρόπαιων λεπτομερειών των συνθηκών υπό τις οποίες φέρεται να έχασε τη ζωή του το τετράχρονο κοριτσάκι. Συγκεκριμένα:

- Δελτίο Ειδήσεων 04.05.2015 (σημείο 01:25:00-01:27:15 της καταγραφής): Αναφέρεται τρεις φορές ότι ο κατηγορούμενος σκότωσε και τεμάχισε το παιδί και στη συνέχεια το έβρασε και σκόρπισε το ζουμί του.

- Δελτίο Ειδήσεων 05.05.2015 (σημεία 09:02-09:36, 14:25-16;25 και 36:25-36:28 της καταγραφής): Αναφέρεται ότι ο κατηγορούμενος τεμάχισε και έβρασε το παιδί του σαν το κρέας για να μη μυρίζει.
- Δελτίο Ειδήσεων 06.05.2015 (σημείο 01:40-02:06 της καταγραφής): Ο παρουσιαστής αναφέρει και πάλι ότι ο κατηγορούμενος κομμάτιασε και στη συνέχεια έβρασε και σκόρπισε τα κομμάτια του παιδιού του. Τις παραπάνω σοκαριστικές περιγραφές τις συνοδεύουν λεζάντες αντίστοιχης σκληρότητας. Συγκεκριμένα, κατά το πρώτο ελεγχόμενο δελτίο ειδήσεων προβάλλεται η λεζάντα ΜΕ ΠΑΤΑΤΕΣ, ΚΡΕΜΜΥΔΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΥΛΙΚΑ ΕΒΡΑΣΕ ΤΗΝ 4ΧΡΟΝΗ ANNY Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΗΣ (σημεία 1:25:56-1:26:30 και 1:27:01-1:27:15 της καταγραφής).

Ασφαλώς, η περιγραφή ενός εγκλήματος που αφορά στη δολοφονία και τον τεμαχισμό ενός ανηλικού κοριτσιού από τον ίδιο της τον πατέρα είναι από τη φύση της σοκαριστική για το σύνολο του τηλεοπτικού κοινού και ιδίως για τις πλέον ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες του. Είναι εξάλλου σαφές ότι ο εμπλεκόμενος τηλεοπτικός σταθμός υπείχε τη συνταγματική υποχρέωση να ενημερώσει το κοινό για ένα θέμα που ήταν αναμφισβήτητα γενικού ενδιαφέροντος και το οποίο απασχόλησε για αρκετό χρόνο την κοινή γνώμη. Εάν επομένως επιχειρούσε να εκπληρώσει το παραπάνω καθήκον του επιδεικνύοντας την απαραίτητη αυτοσυγκράτηση ως προς τις πλέον αποτρόπαιες περιγραφές των συνθηκών τέλεσης του καταλογιζόμενου στον κατηγορούμενο εγκλήματος, θα μπορούσε να υποστηριχτεί ότι αποσκοπούσε πράγματι στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κοινού και ότι επομένως η αναγκαία σκληρότητα των περιγραφών του θα μπορούσε να του συγχωρεθεί.

Στην προκειμένη όμως περίπτωση, παρατηρείται ότι ο ελεγχόμενος σταθμός υπερέβη προδήλως τα όσα ήταν απαραίτητα για την πλήρη ενημέρωση του κοινού για τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης και τις συνθήκες τέλεσης του καταλογιζόμενου στον κατηγορούμενο εγκλήματος. Προχώρησε σε επαναλαμβανόμενη αναφορά των πλέον αποτρόπαιων και φρικιαστικών λεπτομερειών της υπόθεσης, περιγράφοντας αναλυτικά τον τεμαχισμό και τον βρασμό του θύματος και τη μετέπειτα απόρριψη των κομματιών του στα απορρίμματα. Συνόδευσε επίσης τις περιγραφές του με εντυπωσιακούς πηχυαίους τίτλους, που αναφέρονταν στον βρασμό του πτώματος της ανήλικης. Με την επιλογή του αυτή, ο σταθμός μετέφερε επομένως στο κοινό εικόνες ακραίας βίας και βάνανυσης μεταχείρισης ανθρώπου και μάλιστα σε ώρα που

συνηθίζουν να παρακολουθούν τηλεόραση οι ανήλικοι. Με τον τρόπο αυτό, παραβίασε τις νόμιμες υποχρεώσεις του και έθεσε σε κίνδυνο την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανήλικων τηλεθεατών.

B. Επίσης, στο τρίτο από τα ελεγχόμενα δελτία ειδήσεων προβλήθηκε ολιγόλεπτο ένθετο με ιστορική αναδρομή στα εγκλήματα που συγκλόνισαν το πανελλήνιο. Αναφέρθηκαν συγκεκριμένα πέντε περιπτώσεις προσώπων που σκότωσαν με τον πλέον ειδεχθή τρόπο μέλη της οικογενείας τους. Οι περιγραφές ήταν αρκετά λεπτομερείς, με αναλυτικές αναφορές σε τεμαχισμούς πτωμάτων και καύσεις παιδιών. Συγκεκριμένα:

- *Υπόθεση Μανώλη Δουρή:* Αναφέρονται λεπτομέρειες βιασμού και δολοφονίας ανηλίκου από τον πατέρα του.
- *Υπόθεση Παναγιώτη Φραντζή:* Αναφέρονται λεπτομέρειες στραγγαλισμού και τεμαχισμού νεαρής γυναίκας από τον άντρα της. Αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι ο καταδικασθείς έβαλε τα κομμάτια της συζύγου του σε σακούλες και τα μοίρασε σε πολλούς κάδους σκουπιδιών.
- *Υπόθεση Θεόφιλου Σεχίδη:* Αναφέρονται λεπτομέρειες δολοφονίας πέντε μελών της οικογενείας του από νεαρό άντρα. Αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι καταδικασθείς τεμάχισε τα πτώματα με πριόνι και μετέφερε τα μέλη τους σε σκουπιδότοπο όπου και τα εξαφάνισε.
- *Υπόθεση Γιώργου Μεταξάκη:* Αναφέρεται ο πνιγμός τριών ανήλικων παιδιών από τον πατέρα τους.
- *Υπόθεση Βασίλη Λυμπέρη:* Αναφέρονται λεπτομέρειες για το πώς νεαρός άντρας έβαλε φωτιά στο σπίτι του και έκαψε ζωντανούς τα παιδιά του, τη σύζυγο και την πεθερά του. Αναφέρεται ότι ο καταδικασθείς θανατώθηκε στο εκτελεστικό απόσπασμα.

Ακόμα και αν υποτεθεί ότι η αναφορά στα παραπάνω εγκλήματα εξυπηρετούσε κάποιον στόχο ενημέρωσης του κοινού για πράξεις αντίστοιχης αγριότητας με αυτές που καταλογίζονται στον κατηγορούμενο για την παιδοκτονία του τετράχρονου κοριτσιού, αυτός ο στόχος θα μπορούσε κάλλιστα να επιτευχθεί παραλείποντας τις πλέον φρικιαστικές λεπτομέρειες των περιγραφόμενων εγκλημάτων. Επομένως, η επιλογή του σταθμού να αναφερθεί αναλυτικά στις συνθήκες και τον τρόπο τέλεσης των παραπάνω ειδεχθών εγκλημάτων και μάλιστα σε ώρα προγράμματος που συνηθίζουν να παρακολουθούν τηλεόραση οι ανήλικοι έβαινε σαφώς πέραν του αναγκαίου μέτρου πληροφόρησης του κοινού και θα μπορούσε λόγω της σκληρότητας των

περιγραφόμενων σκηνών να προκαλέσει κίνδυνο βλάβης στην ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανήλικων τηλεθεατών.

II. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΕΞΥΜΝΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΒΙΑΣ

Κατά ρητή νομοθετική επιταγή, απαγορεύεται η ανάδειξη και η εξύμνηση των εγκλημάτων και των πράξεων βίας και βάνανυσης συμπεριφοράς (άρθρο 13 παρ. 2 ΠΔ 77/2003).

Παρατηρείται όμως ότι σε δύο περιπτώσεις ο παρουσιαστής του δελτίου αναφέρθηκε με επαινετικά λόγια σε πράξεις αυτοδικίας κατά καταδικασθέντων για παιδοκτονία που παρατηρούνται στις φυλακές. Θεώρησε μάλιστα τις πράξεις αυτές ως ένδειξη εντιμότητας από την πλευρά των κρατουμένων. Συγκεκριμένα:

- Δελτίο Ειδήσεων 04.05.2015 (σημείο 1:27:01 της καταγραφής): Αναφέρεται ότι οι φυλακισμένοι είναι έντιμοι και ότι ο κατηγορούμενος θα έχει την τύχη που είχε στο παρελθόν άλλος καταδικασθείς για το φόνο του παιδιού του.
- Δελτίο Ειδήσεων 05.05.2015 (σημείο 41:56) της καταγραφής): Ο παρουσιαστής συγχαίρει τους φυλακισμένους για τον τρόπο που ενεργούν απέναντι στους καταδικασθέντες για παιδοκτονία.

Πρόκειται ασφαλώς για εξύμνηση μια εγκληματικής συμπεριφοράς, κατά παράβαση της σχετικής νομοθετικής απαγόρευσης.

III. ΑΝΑΚΡΙΒΗΣ ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ – ΣΥΓΧΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Η μετάδοση των γεγονότων θα πρέπει να είναι αληθής και ακριβής. Τα γεγονότα θα πρέπει να παρουσιάζονται με προσοχή και αίσθημα ευθύνης, ώστε να μην προκαλούν σύγχυση στο κοινό (άρθρο 5 παρ. 1 ΠΔ 77/2003). Τυχόν ανακρίβειες και παραπλανητικές δηλώσεις θα πρέπει να διορθώνονται άμεσα (άρθρο 5 παρ. 2 ΠΔ 77/2003). Εξάλλου, οι πληροφορίες θα πρέπει να μεταδίδονται στο κοινό μόνο αφού πρώτα έχουν ελεγχθεί και εξακριβωθεί (άρθρο παρ. 1 ΠΔ 77/2003).

Στην προκειμένη όμως περίπτωση, κατά την προβολή του δεύτερου από τα ελεγχόμενα δελτία ειδήσεων ο παρουσιαστής του ανέφερε ότι η δολοφονία παραπέμπει σε κυκλώματα παιδεραστίας και εμπορίας οργάνων (σημεία 01:58-02:27 και 05:25-07:27 της καταγραφής). Προβλήθηκε μάλιστα και σχετικός τίτλος στην οθόνη, επί σειρά λεπτών (σημεία 02:10-02:18 και 07:14-08:33 της καταγραφής). Εξάλλου, κατά το πρώτο ελεγχόμενο δελτίο ειδήσεων ο παρουσιαστής ανέφερε ότι η κατηγορούμενη

γνώριζε τις πράξεις του συντρόφου της και άφησε μάλιστα να εννοηθεί ότι είχε συμμετοχή στην παιδοκτονία (σημείο 01:25:00-01:27:15 της καταγραφής).

Από τα στοιχεία όμως του φακέλου της υπόθεσης δεν προκύπτει καμία ένδειξη ότι η συγκεκριμένη υπόθεση είχε την οποιαδήποτε σχέση με κυκλώματα παιδεραστίας και πολύ περισσότερο με την εμπορία οργάνων. Εξάλλου, από τη συνέντευξη τύπου της ελληνικής αστυνομίας προκύπτει ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο δεν υπήρχαν στοιχεία ότι η κατηγορούμενη μητέρα γνώριζε κάτι για τις πράξεις του συντρόφου της. Σε κάθε περίπτωση, το θέμα βρισκόταν υπό έρευνα.

Επομένως, ο σταθμός μετέδωσε στο κοινό πληροφορίες και εκτιμήσεις που στερούνταν πραγματικής βάσης. Με τον τρόπο αυτό προκάλεσε σύγχυση στους τηλεθεατές αφενός για τα κίνητρα των κατηγορουμένων και αφετέρου για το βαθμό εμπλοκής της μητέρας του ανήλικου θύματος στην υπόθεση.

IV. ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ ΑΘΩΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

Κατά ρητή νομοθετική επιταγή, η αρχή ότι ο κατηγορούμενος τεκμαίρεται αθώος μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη του θα πρέπει να γίνεται σεβαστή από τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς χωρίς να προεξοφλείται το αποτέλεσμα της δίκης και χωρίς οι κατηγορούμενοι να αναφέρονται έστω και έμμεσα ως ένοχοι (άρθρο 11 παρ. 1 ΠΔ 77/2013).

Στην προκειμένη όμως περίπτωση, ο κατηγορούμενος αναφέρεται συνεχώς ως παιδοκτόνος και δολοφόνος από τον παρουσιαστή του σταθμού. Επαναλαμβάνεται επίσης ότι δολοφόνησε το παιδί του με φρικτό τρόπο.

Επομένως, ο σταθμός επανειλημμένως αναφέρθηκε στον κατηγορούμενο ως ήδη ένοχο για την καταλογιζόμενη σε αυτόν πράξη της ανθρωποκτονίας του ανήλικου παιδιού του. Πρόκειται για άμεση αμφισβήτηση του τεκμηρίου αθωότητας που του αναγνωρίζει ο νόμος. Σημειωτέον, ότι για την στοιχειοθέτηση της παραβίασης του κανόνα που απαγορεύει την παραβίαση του τεκμηρίου της αθωότητας αρκεί και οποιαδήποτε αξιολογική κρίση που έμμεσα χαρακτηρίζει ως ένοχο τον κατηγορούμενο (ΣτΕ 3336/2007).

V. ΠΡΟΒΟΛΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΑΝΩΝ ΘΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ – ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΠΟΝΟΥ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΘΥΜΑΤΟΣ

Κατά τις νομοθετικές επιταγές, απαγορεύεται η παρουσίαση ανηλίκων μέσω εικόνας όταν αυτοί είναι θύματα εγκληματικών ενεργειών εκτός εάν η παρουσίαση αυτή είναι αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού (άρθρο 10 παρ. 1 ΠΔ 77/2003). Εξάλλου, απαγορεύεται η αναφορά ονομάτων και η χρησιμοποίηση εικόνων προσώπων που θεωρούνται ύποπτοι τέλεσης εγκλημάτων (άρθρο 11 παρ. 5 ΠΔ 77/2003).

Παρατηρείται όμως ότι σε μεγάλο τμήμα μετάδοσης των επίμαχων δελτίων ειδήσεων προβάλλονται χωρίς κάποια τεχνική επεξεργασία επαναλαμβανόμενες εικόνες και μαγνητοσκοπημένα πλάνα του θύματος και των κατηγορούμενων γονέων του. Σε δύο περιπτώσεις, οι φωτογραφίες του θύματος προβάλλονται συνοδεία υποβλητικής μουσικής και συγκεκριμένα:

- *Δελτίο Ειδήσεων 05.05.2015 (σημείο 14:25-16:25 της καταγραφής)*
- *Δελτίο Ειδήσεων 06.06.2015 (σημείο 1:15-35-1:17:18 της καταγραφής)*

Είναι αναμφισβήτητο ότι η επαναλαμβανόμενη προβολή των παραπάνω εικόνων και πλάνων ουδόλως είναι απαραίτητη για την ενημέρωση του κοινού για την υπόθεση και τις συνθήκες υπό τις οποίες έχασε τη ζωή του το τετράχρονο κοριτσάκι. Θα μπορούσε μάλιστα να υποστηριχτεί ότι ειδικά όσον αφορά το θύμα, η συνεχής προβολή αμοντάριστων φωτογραφιών και πλάνων από τη ζωή του μπορούσε να επιτείνει τον πόνο των οικείων του και ιδιαίτερα μάλιστα από την στιγμή που σε δύο περιπτώσεις οι φωτογραφίες αυτές συνοδεύτηκαν από υποβλητική μουσική που προκαλούσε έντονα πένθιμα συναισθήματα (άρθρο 7 παρ. 2 ΠΔ 77/2003).

Επισημαίνεται στο σημείο αυτό ότι από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτει ότι το θύμα είχε παππούδες και γιαγιάδες από την πλευρά και των δύο γονέων του. Είναι βέβαια αλήθεια ότι φωτογραφίες του θύματος είχαν προβληθεί εκτεταμένα από τα μέσα ενημέρωσης, κατά τον χρόνο που αναζητούνταν τα ίχνη του. Είναι ομοίως ακριβές ότι η μητέρα του είχε εμφανιστεί επανειλημμένως στην τηλεόραση, απευθύνοντας έκκληση για την εύρεση του παιδιού της. Το γεγονός αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η έκθεση στο κοινό της εικόνας των παραπάνω προσώπων μπορούσε ελεύθερα να συνεχιστεί χωρίς να συντρέχει κάποιος ιδιαίτερος λόγος ενημέρωσης του κοινού, όταν έγινε γνωστό ότι η ανήλικη είχε χάσει τη ζωή της και ότι για την υπόθεση αυτή κατηγορούνταν οι γονείς της. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο από την στιγμή που η απαγόρευση προβολής της εικόνας του τετράχρονου κοριτσιού και των

γονέων του υπηρετεί στόχους που αφενός σχετίζονται με το τεκμήριο αθωότητας και τα δικαιώματα των κατηγορουμένων και αφετέρου αποσκοπούν στην προστασία της μνήμης του ανήλικου θύματος εγκληματικής ενέργειας και στο σεβασμό του πόνου των οικείων του

VI. ΠΡΟΒΟΛΗ ΑΜΟΝΤΑΡΙΣΤΩΝ ΠΛΑΝΩΝ ΣΥΓΓΕΝΗ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση της εικόνας των συγγενών κατηγορούμενου εκτός αν η αναφορά είναι απολύτως αναγκαία για την έκθεση των γεγονότων (άρθρο 11 παρ. 2 ΠΔ 77/2003).

Στην προκειμένη όμως περίπτωση, ο ελεγχόμενος σταθμός προχώρησε στη μετάδοση δηλώσεων της μητέρας του βασικού κατηγορούμενου της υπόθεσης χωρίς να έχει προβεί σε κάποια τεχνική επεξεργασία των χαρακτηριστικών του προσώπου της (Δελτίο Ειδήσεων 5.5.2015 σημείο 16:58-17:37 της καταγραφής).

Δεν αμφισβητείται ότι ήταν απόλυτα εφικτό στον σταθμό να μεταδώσει τα επίμαχα πλάνα προβαίνοντας σε τεχνική επεξεργασία του προσώπου της μητέρας του κατηγορούμενου. Είναι ομοίως σαφές ότι η αμοντάριστη προβολή της εικόνας του παραπάνω προσώπου ουδόλως ήταν αναγκαία για την έκθεση των γεγονότων.

Δεν επηρεάζει εξάλλου το γεγονός ότι η μητέρα του κατηγορούμενου φαίνεται να έχει οικειοθελώς εμφανιστεί στην τηλεόραση για να εκθέσει τις απόψεις της. Ο σταθμός όφειλε σε κάθε περίπτωση να σεβαστεί τις νόμιμες υποχρεώσεις του, ώστε να επιτευχθεί ο προστατευτικός για την ταυτότητα των συγγενών των κατηγορουμένων στόχος της επίμαχης νομοθετικής απαγόρευσης.

VII. ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΗΔΗ ΕΚΤΙΣΕΙ ΤΗΝ ΠΟΙΝΗ ΤΟΥ

Κατά τις νομοθετικές επιταγές, απαγορεύεται η αναφορά στην καταδίκη προσώπου μετά την έκτιση της ποινής του παρά μόνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος (άρθρο 11 παρ. 3 ΠΔ 77/2003).

Στην προκειμένη όμως περίπτωση, κατά την προβολή ενθέτου με ιστορική αναδρομή σε υποθέσεις ειδηχθέντων εγκλημάτων του παρελθόντος ο σταθμός αναφέρθηκε ονομαστικά και σε μία περίπτωση καταδικασθέντος για τη δολοφονία και τον τεμαχισμό της συζύγου του παρά το γεγονός ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο έχει ήδη αποφυλακιστεί

εδώ και πάνω από μία δεκαετία (Παναγιώτης Φραντζής – Δελτίο Ειδήσεων 06.05.2015 σημείο 1:18:17-1:18:28 της καταγραφής).

Δεν υπήρχε ασφαλώς κανένας λόγος δημοσίου συμφέροντος που να νομιμοποιεί την ονομαστική αναφορά στο παραπάνω πρόσωπο. Ακόμα και αν υποτεθεί ότι η αναφορά στις πράξεις του εξυπηρετούσε τις ανάγκες ενημέρωσης του κοινού για εγκλήματα αντίστοιχης βιαιότητας και κοινωνικής απαξίας με αυτό για το οποίο κατηγορείται σήμερα ο πατέρας του τετράχρονου κοριτσιού, η αναφορά αυτή θα μπορούσε να γίνει ανώνυμα και χωρίς να προβάλλεται στην οθόνη το πρόσωπο του καταδικασθέντος».

Με την υπό κρίση αίτηση θεραπείας της, η αιτούσα επαναλαμβάνει ουσιαστικά τους ίδιους ισχυρισμούς που είχε προβάλει κατά την αρχική εκδίκαση της υπόθεσης και οι οποίοι είχαν απορριφθεί από την Ολομέλεια. Δεν υπάρχει εξάλλου στην προσβαλλόμενη απόφαση κανένα σφάλμα που να δικαιολογεί την ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση αυτής.

Επομένως: (α) Η αιτούσα δεν προσκομίζει κανένα «νέο δεδομένο» υπό την προεκτεθείσα έννοια, στο οποίο να μπορεί να θεμελιωθεί το υποβαλλόμενο αίτημα. (β) Κανένα σφάλμα δεν προκύπτει από την ίδια την προσβαλλόμενη απόφαση.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης

Απορρίπτει την με αριθμό πρωτοκόλλου 7242/14.10.2015 αίτηση θεραπείας της εταιρείας με την επωνυμία CITY NEWS ΑΕ για την ανάκληση της με αριθμό 249/14.7.2015 απόφασης του ΕΣΡ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 1^η Οκτωβρίου 2018 και δημοσιεύτηκε την 24^η Οκτωβρίου 2018.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ